

Khát vọng phát triển nền kinh tế thịnh vượng, khát vọng đất nước Việt Nam hùng cường thịnh vượng sẽ là kim chỉ nam. Ngày càng cao sẽ cùng nhau xây dựng quê hương Việt Nam. Con người là nhân tố quyết định thành công, là khoa học công nghệ, là đổi mới sáng tạo, là Chuyển đổi số, kinh tế số. Nhân tố có ý nghĩa quyết định thành công là công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, người dân luôn tin vào người lãnh đạo.

Bên trong TT&TT Nguyễn Minh Hùng. Ảnh: Phạm Hải

Công nghệ số, chuyển đổi số (CS), kinh tế số, kỹ thuật số là một quá trình nhiều thập kỷ. Là xu thế toàn cầu, là quá trình không thể đảo ngược. Thế giới vật lý đang chuyển đổi số. Ứng dụng công nghệ số vào không gian mạng (KGM). Quá trình sáng tạo, sản xuất kinh doanh ngày càng diễn ra nhiều hơn trên KGM. Vì sản xuất hàng hóa của CMCN 4.0, vì cú hích từ nền kinh tế số và dịch Covid-19 thế giới đang tìm kiếm phá vỡ quá trình chuyển đổi số, thúc đẩy nhanh chuyển đổi số. Đây là cơ hội. Cơ hội cho Việt Nam thực hiện khát vọng hùng cường, thịnh vượng.

Kinh tế số là các hoạt động kinh tế có sử dụng thông tin số, tri thức số như là yếu tố sản xuất chính; sử dụng mạng Internet, mạng thông tin không gian số; và sử dụng ICT, tức là internet, viễn thông và CNTT, tăng năng suất lao động và hiệu quả kinh tế. Nếu nói ngắn gọn thì là nền kinh tế số liên quan đến công nghệ số.

Theo nghĩa hẹp thì kinh tế số chỉ liên quan đến lĩnh vực ICT. Theo nghĩa rộng thì là những lĩnh vực gì vì công nghệ số, ví dụ như thương mại điện tử, kinh tế nền tảng, kinh tế chia sẻ. Theo nghĩa rộng nhất thì là tất cả các lĩnh vực mà có sử dụng công nghệ số.

Kinh tế số là một quá trình tiến hóa lâu dài. Là quá trình chuyển đổi số trên bình diện quốc gia. Những mục tiêu khác nhau, mỗi lĩnh vực, mỗi doanh nghiệp, mỗi cá nhân đều có thể sử dụng công nghệ số làm tốt hơn công việc của mình, thậm chí thay đổi và chất lượng công việc của mình.

Kinh tế số giúp tăng năng suất lao động, giúp tăng trưởng kinh tế. Kinh tế số cũng giúp tăng trưởng bền vững, tăng trưởng bao trùm, vì sử dụng tri thức nhiều hơn là tài nguyên; chi phí tham gia kinh tế số thấp hơn nên tạo ra cơ hội kinh doanh cho nhiều người hơn; công nghệ số là không biên giới nên sẽ làm giảm khoảng cách nông thôn và thành thị; công nghệ số cũng cho chúng ta những cách tiếp cận mới, giải pháp mới giải quyết hiệu quả những vấn đề tồn tại lâu dài của loài người, như ô nhiễm môi trường, khoảng cách giàu nghèo gia tăng, ô nhiễm tâm lý xã hội, sự tham gia của người dân vào hoạch định chính sách, v.v...

Kinh tế số Việt Nam thì gian qua có bản là phát triển phát, nhưng phát triển khá nhanh, là do hạ tầng viễn thông – CNTT khá tốt, phổ sóng rộng, mức chi phí thấp; là do người Việt Nam ham mê công nghệ, thích sử dụng công nghệ vào mọi nơi trong cuộc sống; là do dân số Việt Nam trẻ, có học vấn tốt, học toán tốt và lao động chăm chỉ; là do tính cách người Việt Nam thích ứng nhanh với sự thay đổi. Đây là lợi thế Việt Nam khi chuyển đổi số. Đây cũng là lúc cần có sự dẫn dắt của Chính phủ, cần có một Chiến lược quốc gia về chuyển đổi số, kinh tế số.

Tháng 9/2019, Bộ Công Thương ban hành Nghị Quyết 52-NQ/TW về một số chính sách khuyến khích tham gia cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Trong đó nhấn mạnh yêu cầu cấp bách phải đẩy nhanh quá trình CS. Tháng 6/2020, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Chương trình Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030. Việt Nam thực hiện một số các nội dung trên theo tinh thần ban hành chiến lược CS quốc gia, chiến lược về mặt quốc gia số.

Cách nhanh nhất để đẩy nhanh nền kinh tế số là sử dụng công nghệ số thay thế các phương pháp truyền thống, ứng dụng làm việc. Nhưng ai sẽ làm việc này? Đó là các doanh nghiệp công nghệ số. Bởi vì khi ngành công nghệ số, phát triển doanh nghiệp công nghệ số Việt Nam. Dùng công nghệ số để quyết định Việt Nam, bài toán Việt Nam, và tất cả nội dung Việt Nam, các doanh nghiệp công nghệ này sẽ đi ra toàn cầu. Công nghệ sinh ra là quyết định, đâu có vấn đề là có công nghệ, có giải pháp. Vấn đề là chúng ta có nhân lực, có thể là ngay trong công việc hàng ngày của chúng ta, và mà chúng ta có thể khi ngành công nghệ quyết định bài toán của mình. Cuộc cách mạng toàn dân khi ngành công nghệ số, phổ cập công nghệ số sẽ giúp Việt Nam sẽ biến nền kinh tế trở nên nhanh.

Công nghệ số sẽ sinh ra những mô hình kinh doanh mới, thách thức học thay thế mô hình kinh doanh cũ. Ví dụ, Uber thách thức taxi, Fintech thách thức ngân hàng truyền thống. Cho phép tài khoản viễn thông đi ngang thanh toán mua hàng hóa sẽ quyết định bài toán thanh toán không dùng tiền mặt 100% người dân, nhưng lại thách thức ngân hàng. Vấn đề là chúng ta có dám chấp nhận các mô hình kinh doanh mới này hay không. Nếu dám chấp nhận những lợi ích là người sau cùng chấp nhận thì cũng không có giá trị nhiều.

Bởi vì mà nhiều người nói, chuyển đổi số là một cuộc cách mạng về chính sách nhiều hơn là một cuộc cách mạng về công nghệ. Ưu tiên phải là chấp nhận các mô hình kinh doanh mới, chấp nhận các công nghệ mới làm thay đổi căn bản các ngành. Đó chính là sự sáng tạo mang tính phá hủy cái cũ. Chúng ta chấp nhận cái mới thì công nghệ mới sẽ ra đời, người tài trên toàn cầu sẽ về, và nền công nghiệp mới sẽ xuất hiện, và cái nội dung Việt Nam sẽ tạo ra các sản phẩm công nghệ số xuất khẩu. Nhưng phải là sự chấp nhận sớm, sớm hơn người khác. Nếu sau người khác, nếu cùng người khác thì sẽ không có cơ hội thay thế hàng Việt Nam. Khi chấp nhận cái mới, chúng ta có thể mất một số thứ. Nhưng chúng ta không có quá nhiều thứ mất, đó là cái mà chúng ta.

Cách tiếp cận chính sách theo cách truyền thống thì thông thường là: Quan trọng thì làm, quan trọng thì làm nó, không quan trọng thì không. Cách tiếp cận mới mà nhiều nước áp dụng, gọi là cách tiếp cận Sandbox: Cái gì không biết quan trọng thì không quan trọng, cho thử phát triển, nhưng trong một không gian nhất định, trong một thời gian nhất định, các vấn đề cần biết một cách rõ ràng. Sau đó mới hình thành chính sách, hình thành quy định quản lý. Đây là một trong những cách tiếp cận chính sách phù hợp vì cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, phù hợp để chấp nhận các mô hình kinh doanh mới, chấp nhận các sáng tạo mới.

Những yêu cầu mang tính nền tảng hỗ trợ phát triển kinh tế số Việt Nam là: Thứ nhất, là hạ tầng viễn thông-CNTT-Công nghệ số hiện đại, ngang tầm thế giới, băng thông rộng, tốc độ cao, mà người dân có mặt internet thông minh, công nghệ 5G sẽ xuất hiện Việt Nam cùng nhập vì các nước phát triển. Thứ hai, các chính sách của Chính phủ liên quan tới kinh tế số, công nghệ số, Internet phải có tính cạnh tranh toàn cầu người Việt Nam không phải ra nước ngoài khi ngành công nghệ số mà còn người nước ngoài, tài năng toàn cầu về Việt Nam phát triển công nghệ. Thứ ba, Chính phủ chỉ tiêu nhiều hơn cho sản phẩm công nghệ số, đầu tư vào kinh tế số thông qua xây dựng CPT, chính phủ sẽ nhóm tạo ra những ban đầu phát triển doanh nghiệp công nghệ số. Thứ tư, là ào ạt nhân lực, song song với việc ào ạt đầu tư Anh và CNTT vào chương trình ào ạt bắt buộc phổ thông thì phải thực hiện ào ạt đào tạo, ào ạt nâng cao kỹ năng số, nâng cao kỹ năng lao động. Các trường cao đẳng, đại học nên có các khóa chính thức về ào ạt đào tạo, ào ạt nâng cao, thời gian chỉ cần từ 6-12 tháng, chủ yếu là ào ạt chương trình không phải ào ạt ngân sách, đây là cách tốt nhất để quyết định đầu tư nhân lực số một cách trọng tâm.

chuyển đổi, Việt Nam có thể chia thành 3 bộ: Bộ một, y nhanh việc số hóa các lĩnh vực, các ngành công nghiệp, y nhanh chuyển đổi chính phủ, chuyển đổi doanh nghiệp, chuyển đổi trong xã hội, nhằm tăng hiệu quả hoạt động, tăng năng suất lao động và tạo ra các cơ hội tăng trưởng mới. Bộ hai, số hóa nhúng mặt li thể cạnh tranh trong nước và toàn cầu. Bộ ba, tin tức nền kinh tế số toàn diện, mặt lĩnh vực số hóa, hình thành các ngành công nghiệp số thế hệ mới, các ngành công nghiệp mới này sẽ là ngành tăng trưởng cho nền kinh tế.

Trong công cuộc chuyển đổi, báo chí và truyền thông đóng vai trò quan trọng. Số mạnh mẽ báo chí, truyền thông là bộ phận cái gốc, cái nền của ngành, bộ phận các giá trị văn hóa tinh thần của dân tộc; càng minh bạch, càng minh bạch chuyển đổi, càng minh bạch phát triển nhanh thì càng phi kiên nhẫn, càng phi giới hạn cái gốc, cái nền của mình; chúng ta, tích cực tham gia tranh phần bác thông tin xu hướng, làm trong sạch, lành mạnh không gian mạng; phần ảnh hưởng trực tiếp dòng chảy chính của xã hội, tạo sự đồng thuận xã hội, lan tỏa năng lượng tích cực, xây dựng niềm tin xã hội và góp phần tạo nên khát vọng về một Việt Nam hùng cường, thịnh vượng. Mọi quốc gia đều phát triển bất phá vỡ lên và phi khi duy trì sự minh bạch tinh thần của dân tộc.

Và cuối cùng, khi cuộc cách mạng số, cách mạng công nghiệp 4.0 xảy ra thì tăng trưởng sẽ không nằm trên ng kéo dài quá kh. Các nước như Việt Nam chúng ta có cơ hội bất phá. Nhưng phi là một duy mới, không truyền thống, không tuân thủ. Các quản lý nhà nước, các doanh nghiệp, các nhân viên số phải trong t duy, trong chính sách, trong cách tiếp cận.

Bên trong B TT&TT Nguyễn Minh Hùng